

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . 28.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt . . . 6-50
za en mesec . . . 2-20
za hemójo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvo:

za celo leto naprej . . . 22-40
za pol leta . . . 11-20
za četrt . . . 5-60
za en mesec . . . 1-90
za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvar (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrt 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neurankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Čujte in strmite!

VSEJ SLOVENSKI IN SLOVANSKI JAVNOSTI!

Bila je dežela in reklo se ji je Koroška. V tej deželi je kakor povsod, koder so katoličani, škofijski ordinariat, in ker je v tej deželi tudi veliko važnih železnic, imajo ondi tudi c. kr. državno-železniško ravnateljstvo, in sicer v Beljaku. Znano pa je tudi, da v tej deželi vladajo neverjetne razmere. Tako n. pr. stoji v obratnem poslovniku c. kr. državnih železnic izrečno zapisano, da se imajo železniški vozniki listki občinstvu izročiti ali v nemškem ali v drugem deželnem jeziku, in sicer je v tem oziru merodajen tisti, ki listek zahteva. Kljub temu pa potnik na celovškem državnem kolodvoru vožnega listka na slovensko zahtevo ne dobi, in kar je najbolj značilno, se od strani uradništva provocira in osebno žali in večinam se je zgodilo, da so jih vrh tega še zaprli. To je stara stvar. Ampak Slovenci so se v tem oziru tudi pritožili, in sicer na c. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Beljaku in se izrečno sklicevali na omenjeno določbo obratnega poslovnika. Kaj je ravnateljstvo na to odgovorilo?

Odgovorilo je, da dotičniki niso zahtevali vožnega listka v slovenščini, marveč na nerazumljiv način, vsled česar so sami zakrivil, da ga niso dobili!

Ta odgovor je impertinenca najhujše vrste, je udarec v obraz vsemu slovenskemu narodu in je višek vseh predrznosti, kar smo jih kdaj od oblasti imeli pretrpeti! Le helotom se more tako odgovarjati! Dejstvo je, da so dotičniki listke zahtevali v slovenščini, da so uradniki ali uradnice tudi prav razumeli, ker so pravo karto od police vzeli in katerikrat jo celo s provokatorično pripombo: »Heute gebe ich ihnen die Karte noch, nächstesmal müssen sie aber deutsch reden, weil Klagenfurt eine deutsche Stadt ist!«, potniku izročili, dejstvo je dalje, da je ta uvedba uradništva v Celovcu novum, ojektirana samovoljno in šele v zadnjem času. In spričo tega se upa beljaško ravnateljstvo tako odgovoriti!

Pa to še ni nič v primeri s stvarjo, ki jo pravkar izvemo. C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Beljaku je te dni poslalo škofijskemu ordinariatu v Celovcu vlogo, v kateri opozarja ordinariat, da veliko duhovnikov na ko-

lodvoru v Celovcu zahteva vožne listke »na nerazumljiv način« in da zato ravnateljstvo ordinariat naproša, naj svojo duhovščino opozori, da naj zahteva vožne listke v nemščini.

To so dejstva — dokumenta sta za obadva slučaja na razpolago. Ampak tako nečuvstvo je to, da mora ne vsak Slovan, ampak vsak pošten človek spričo tega reči: To je lopovstvo, kar se dogaja na Koroškem, to niso več razmere za pravno državo, to je v sramoto celi civilizovani Evropi! Ravnateljstvo, ki si upa tako odgovarjati na pritožbe in pošiljati ordinariatu take zahteve, je izgubilo pravico imenovati se cesarsko kraljevo!

Toliko za danes. Lopovstev se dogaja zadnji čas na Koroškem toliko in na tak način ter v taki meri, da delj ne bomo molčali, pa ne samo kričali, marveč vse slovensko ljudstvo se bo dvignilo in poročilo imamo, da stopijo na plan vsi, ki nas zastopajo. Koroška je odzadaj prva in poglavitna zadeva cele Vseslovenije in njene politične in nepolitične organizacije — ne bomo odnehali in ne bomo menjali klicati in delati venomer in neprehoma:

Koroška — je naša čast! Vse za Koroško! Vso slovensko in slovansko javnost pa opozarjamo na ta dva slučaja, ki kričita do neba za zadoščenje!

Ljudski dom.

Pravkar smo dobili v roke koledarček Slov. kršč.-soc. zveze za leto 1910. Iz njega povzamemo, da je društveno življenje v zadnjem letu narastlo. Ne samo, da je v gori navedeni zvezi včlanjenih 382 društev, temveč tej armadi je priključena še mlajša armada slovenskih Orlov, ki šteje tudi že 100 odsekov. Veselja v srcu vsakega rodoljuba pa ne vzbuja samo to veliko število naših društev, temveč z veseljem mora tudi vsak pravi Slovenec opazovati, kako živahno se ta društva gibljejo in s kakšno vneto zasledujejo svoje cilje. Da pa morejo vse to storiti, da se morejo razvijati, prirejati igre, predavanja, shode, telovadbo itd., zato vse je neobhodno potrebno, da imajo društva prostore. In res! Veliko naših društev po deželi ima že svoje lastne domove, nekatera celo prav lepe domove, več pa si jih pravkar gradi.

Kaj pa v Ljubljani? V Ljubljani imamo sledeča društva, ki so včlanjena v S. K. S. Z.: 1. Zveza sama z moškim in ženskim oddelkom in z ljubljanskimi Orli; 2. Kat.

društvo za mladeniče; 3. društvo »Abstinente«; 4. »Ljubljana«; 5. K. s. prosvetno društvo za kolodvorski okraj; 6. Kat. društvo za delavke; 7. Društvo sv. Marte; 8. Šentpetersko prosvetno društvo; 9. Vodmat, bralno društvo; 10. K. s. prosvetno društvo za dvorski okraj; 11. isto za šentjakovski okraj.

Izmed vseh teh društev ste samo dve tako srečni, da imate svoje lastne prostore. Vsa druga društva imajo svoje sedeže v »Unionu« ali pa v majhnih zasebnih prostorih. Razumljivo je, da pri takih razmerah vsem tem društvom ni mogoče tako se razvijati, kot bi se mogla. Razum velike dvorane »Uniona« nimamo niti enega prostora za kako večjo prireditev.

Vsled teh razmer je bila S. K. S. Z. prisiljena misliti na lastni dom. Prvotno je bil določen za to prostor zraven »Uniona«, toda proračun je izkazoval tako visoko vsoto, da je moral pasti načrt v vodo. Medtem pa se je ponudila ugodna prilika za nakup starega streljšča. Ker S. K. S. Z. ni mogla in po svojih pravih tudi ne more takega podjetja financirati, zato se je ustanovila zadruga pod imenom »Ljudski dom«. Na čelu te zadruge stoji veleč. gospod kanonik Šiška, v odboru pa so možje, ki že dolgo let orjejo izobraževalno ledino med našim ljudstvom. Odbor se je takoj lotil dela in dal napraviti načrte za preuredbo starega streljšča. Pri tem se je oziral v prvi vrsti na praktične potrebe naših društev. Poleg velike dvorane in moderne telovadnice bodo še ostali prostori za razna društva, ki bodo dobila na ta način svoj dom. V spodnjih prostorih pa ostane ljudska kuhinja, ki se bo moderno preuredila.

Seveda bo vse to stalo denarja, ki pa bo morda bolj kot vsak drug plodonosno naložen v ljudsko korist.

Pogumni odbor se je lotil velikega dela v zavesti, da mu bodo pomagali pravi slovenski rodoljubi graditi ne samo ljubljanski, temveč vsej slovenski krščanski organizaciji dom ljudske prosvete. Da bi le bilo tako! Z združenimi močmi se bo dalo doseči nekaj lepega in koristnega!

Zadruga »Ljudski dom« je zasnovana na omejeno zavezo in znaša vsak delež 10 K.

Želimo, da ne bi bilo našega moža ali mladeniča, ne društva in ne hranilnice in posojilnice, ki bi ne bil lastnik vsaj enega deleža ter na ta način pripomogel, da se čimprej zablesti na zgodovinskem starem streljšču, kjer so začeli naši poslanci prvi boj za ljudske pravice, napis »Ljudski dom«!

Odločilni momenti na Ogrskem.

Budimpešta. Designirani ministrski predsednik Lukacs je odpotoval na Dunaj in bo od cesarja sprejel v avdijenci. Lukacs poroča cesarju o svojih pogajanjih s strankami, ki niso imela nobenega uspeha. Govori se, da bo zato cesar Lukacsu poveril definitivno vlado. Ta vlada bo zahtevala od parlamenta vse stvari, ki so zlasti v finančnem oziru nujne rešitve potrebne, nadalje dveletni provizorij za skupno banko in podporo glede na izvedbo splošne in enake volivne pravice. Ker pa stranke Lukacsu gotovo ne bodo hotele podpirati, bo vlada primorana parlament razpustiti in vse te stvari izvesti na svojo roko. Drugi pa poročajo, da cesar Lukacsu ne bo še poveril vlade, marveč zaslisal preje grofa Khuen-Hedervarya.

Razmere na Ogrskem so torej zdaj na odločilni točki. Cesar se bo zdaj končno moral odločiti, ali izvede volivno reformo s sedanji ogrskimi strankami, ali brez njih in morebiti celo proti njim. Stvar bo brez dvoma šla, kakor je upati, kajti Košutovci so popolnoma razbiti in nimajo nobene opore v ljudstvu, Justhovci pa tudi ne. Socialna demokracija je dobro pripravila teren za splošno in enako volivno pravico, narodnosti so pa tudi pripravljene. Zato je upati, da se izvrše na Ogrskem bistvene in temeljne izpremembe brez večjih homatij.

Dnevne novice.

+ Izjava. Od izvestne strani se je žalilo in obrekovalo istrsko duhovščino svojčas pri častnikarskem sestanku v Ljubljani, na evharističnem shodu v Mariboru, pri najnovejšem sestanku duhovščine v Pazinu in direktno in indirektno v zadnjih številkah »Zarje«. Istra ni tako »tužna«, kakor jo gospod urednik »Zarje« slika, a tudi duhovščina ni tako malovredna in ne-vojačna namram cerkvi in Sv. Stolici, kakor jo on svetu predstavlja. Podpisana katoliška duhovščina zato odbija od sebe tako neutemeljeno sumnjajenje od strani »Zarje« in nje urednika. Ako hoče častiti gosp. Ukmar svetu podati sliko o nas in naših prilikah, naj pride med nas, in prepričal se bode o našem lojalnem mišljenju in resničnem katoliškem delovanju. Kličemo č. g. Ukmaru bratski: Errata corrige!

Duhovščina dekanata Kastav.

+ Kako kratkoviden je avstrijski sistem, kaže slučaj, da od vlade inpirirani listi zopet trosijo okoli bedaste

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

2. Fotografije.

Skoraj cel teden sem bil tako slab, da nisem mogel pisati v svoj dnevnik; bolan sem bil zato, kakor so dejali, ker sem se vtopil in potem vstal iz postelje, ko sem se najhuje potil. Dvakrat na dan me je obiskoval doktor Mor in bil tako prijazen ter dober z menoj, da mi je v resnici žal, ker sem ga zadnjič tako prestrašil. Danes zjutraj sem slišal, da je rekla Elza Lili, kako vesela da je, ker sem bolan in da upa, da ostane vsaj mesec dni še v postelji, ker sicer ni miru v hiši. Samo to bi rad vedel, zakaj da deklica ne ljubi svojih malih bratcev. Kako sem vendar vedno dober in prijazen z Elzo. Kadar sem zdrav, letim dvakrat na dan zanjo po pošto; vsega skupaj sem ji izgubil komaj tri pisma. Imenitno! Kako vesel sem, da prav nič ne slut!

Danes popoldne sem se počutil že tako dobro, da sem mislil vstati; predno je prinesla Beti večerjo, sem res

zlezal s postelje ter se skril za vrata. Ovil sem se s črno mamino ruto in ko je Beti stopila v sobo, sem skočil proti nji in zalajal, kakor bi bil velik, črn pes. — Ta nesrečna deklica je pa od strahu spustila posodo z rok in vse skupaj je padlo na tla. No, to je bilo nekaj! Skleda razbita, juha razlita po preprogi in vsi so prileteli v sobo, ker se je Beti drla, kakor bi bil ogenj v hiši.

Zmerjali so me vsi po vrsti — kakor po navadi. Nisem mislil, da je naša Beti tak zajec. Sklenil sem, da precej, ko dorastem, uidev v hosto, kjer bom lovec na divje bivole, ali grem pa na ladijo za kapitana. Nikdar in nikjer niso še ravnali s kakim dečkom tako krivično.

Danes so mi dovolili, da sem smel sedeti v naslonjaču, seveda skrbno zavarovan z vsakovrstno odeljo. Kmalu pa mi je to postalo predolgočasno in prošil sem Beti, da mi gre iskat kozarec vode, ker me muči žeja. Kakor hitro je pa odšla, sem skočil in tekel v Suzino sobo, da bi ondi pregledaval fotografije lepih, mladih gospodov, katerih ima polno v omari. Sestre so bile vse spodaj v salonu, ker je bila gospica Miler na posetu. Beti me je kmalu prišla iskat, a skril sem se ji v kabinetu

za staro krilo in ko je odšla, sem zlezal zopet kvišku ter se res dobro zabaval.

Nekaj slik je imelo zadaj raznovrstne napise, kakor na primer: »Domisljav norec!«, »Lep dečko!«, »On je hotel, jaz ne!«, »Ljubi moj!«, »Krasna usta!«, »Portret opice!« itd.

Dvajset slik, katere sem žive poznal, sem vtaknil v žep, da imam kaj zabave, kadar ozdravim. Nato sem predal zopet zaklenil, da Suzi ne zapazi, kaj vse sem pobral. Grozno mi je bilo dolga in sklenil sem, da se ne vrnem v svojo pusto sobo, temveč da si prežem čas s tem, da se napravim v žensko obleko. Oblekel sem torej Suzanino spodnje krilo z dolgo vlečko ter njeno novo modrosvileno obleko, ki mi je bila pa okrog pasu nekoliko preozka. V predalu sem našel tudi nekaj malih kodrčkov in te sem si z gumijem pripel na čelo, potem sem v skledici zagledal še nekaj rdečega in s tem sem si pobarval lica. Ko sem bil na ta način popolna ženska, drsal sem se po držajih, ki so pri stopnjicah, navzdol. Pri drsal sem ravno v predsobo, a tu sem se na vso moč zaletel v gospico Milerjevo, katera se je hotela pravkar od svojih sester posloviti. Kako so vendar vse zakričale!

»Moja najboljša modro svileni obleka, ti zlodej fantovski!« je vpila

Suzi. Gospica Miler me je pa obrnila k luči in vprašala sladko: »Kako to, da imaš vendar tako lepo rdeča lica, Jurček?« Suzi mi je nekaj migala, a nisem je razumel.

»Nekaj rdečega sem dobil v Suzanini omari,« sem rekel; ona se je nato smehljala in prezirljivo rekla: »O!«

Suzi pravi, da je Miler strašna klepetulja in da bo sedaj po vsem svetu trosila, kako si ona barva lica, kar pa ni resnica; skledica z rdečilom je bila namreč slučajno tam, ker je hotela sama risati cvetke na popir in to vendar ni nič slabega.

Ko sem hotel iti po stopnjicah nazaj, sem se na nekaj nataknil in prednji del Suzine obleke popolnoma pretrgal. Tako je bila jezna, da mi je dala zaušnico in me vlekla za ušesa.

»Aha, Suzi,« mislil sem si, »saj še ničesar ne veš o fotografijah, ki so bile v tvoji omari.«

Največ ljudi misli, da imajo mali dečki ušesa le za uhanje — moje sestre vsaj verujejo to. Naj bi le vsi vedeli, kako črne in obupne misli imajo včasih mali dečki, potem bi gotovo bolj skrbno ravnali z njihovimi ušesi; tepenje jih razburi tako, kakor če s palico dregaš v čebelin panj.

Počakajmo, kaj vse bo jutri!

vesti iz Srbije, češ, da sta se Pašić in Milovanović zaradi Črnogore sprla in podobne neslanosti, ki niso niti najmanj resnične. Naša vlada se hoče v jugoslovanskih rečeh po sili vedno blamirati, kar sicer vladi kot taki privoščimo, a je državi sami v nevarnost in vedno bolj poslabša njen položaj na zunaj. Značilno je tudi, da v zadnjem času nemški vladni in laški listi zopet jako sumljivo in marljivo pišejo o glagolici, torej o čisto cerkvenem vprašanju, katerega vladni in napol vladni šmoki in Friedjungovci sploh ne razumejo. Seveda, ta pisava je od naše vlade naročena, od tiste vlade, ki vse, kar količkar diši po jugoslovanskem, sovraži in ki v glagolici vidi veleizdajstvo. **To se bo vladi še bridko poplačalo!**

+ »Obzorove« otročarije. V zagrebškem »Obzoru« čitamo, da je jugoslovanski minister gotova stvar in da se je ponudilo to mesto dr. Laginji, ki je pa odklonil. Nadalje beremo, da se hrvaški listi potezajo sedaj za dr. Ivčevića. Razume se samo po sebi, da so vse te vesti od začetka do konca neresnične. V merodajnih krogih nihče ni mislil na te osebe, tem manj, ko bo bodoče ministrstvo izvenparlamentarno in tedaj poslanci sploh ne pridejo v poštev. So pač gotovi ljudje, ki so zainteresirani na tem imenovanju to ali ono osebo v prozornem namenu, izzvati v jugoslovanski javnosti prepir radi oseb in na ta način kompromitirati stvar, ki je za vse jugoslovanstvo pomenljiva. Pozivljemo tedaj hrvaške liste, naj nikar ne sedijo na lim, kakor se je to pripetilo »Obzoru«, ki po svojih znanih zvezah z dekrepitno slovensko liberalno stranko ne more biti drugačen kot naiven in otročji, kakor je cela brezpomembna liberalna slovenska stranka.

+ Ustavni odsek kranjskega deželnega zbora ima sejo danes. Udeležuje se je tudi deželni predsednik baron B. Schwarz in Praxmarer. Razpravlja o izpremembli ljubljanskega statuta in ljubljanskega občinskega voliv. reda. Dopoldne je bil rešen I. člen novega občinskega reda, popoldne ob 4. uri se prične razprava o drugem členu in bo razprava danes končana. Razprava je mirna. **Plenarne seje deželnega zbora kranjskega** bodo najbrže šele prihodnji teden, da dovrše odseki svoja posvetovanja o proračunu in o izpremembli ljubljanskega mestnega statuta in volivnega reda. Liberalci napovedujejo, da bodo obstruirali izpremembo ljubljanskega statuta, ki jim ne gre in ne gre v glavo, dasi so že pred leti sami v ljubljanskem občinskem svetu slovensko sklepali o izpremembli ljubljanskega statuta in volivnega reda, tako, da javnost še danes ne zna, kje da se nahaja tisti akt, ki so ga takrat ljubljanski liberalni mestni očetje sklenili.

+ Finančni odsek kranjskega deželnega zbora je imel danes sejo ter je rešil dolgo vrsto točk. Prihodnja seja finančnega odseka bo jutri ob 3. uri popoldne.

+ Laži »Slovenskega Naroda«. Notica včerajšnjega »Slovenskega Naroda« o kupčiji z deželnim gozdom je zopet velika laž! — Ni res, da bi pri nedeljski licitaciji ponudili ondotni kmetje samo za slabih bukov les 12.000 kron, res pa je, da so kupci ponudili za 3¼ orala najbolj zaraščene bukovce gozda 800 kron! Za ves bukov les, kar se ga nahaja v celem gozdu, pa od 1 orala 250 kron. Če bi prodajal Pust v

nedeljo gozd po zgoraj navedenih svotah, doplačati bi moral Pust najmanj 5000 kron! Kar se tiče vesti o prepovedi licitacije, vé pa to samo »Slovenski Narod«, Pust ne! Pisec notic naj prinese vsoto 50.000 kron, pa Pust takoj odstopi, ako pa toliko ne, pa vsaj 32.000 kron, kar so cenili po »Narodu« ondotni kmetje. Oslarije pisariti brez informacije in usta odpirati, kakor jih včasih odpirata g. Turk ali pa g. Komman, ni posebna modrost, odpro naj le denarnico in plačajo 32.000—50.000 K, in mirna bo Bosna.

+ Za Roseggerjev bojni sklad à 2000 K bo kmalu zbranih 800 prijav. Kdaj pa se bo nam izpolnila gorka želja, da dobimo 1000 prijav po 20 K za narodno obrambni sklad? Dosedaj smo jedva prekoračili prvo polovico. Nemški časopisi s ponosom naglašajo, da prihajajo prijave večinoma le iz srednjih stanov: profesorji, uradniki, trgovci. Znana tvrdka Gustava Stiegerja v Celju si je tudi nabrala od Slovencev toliko denarja, da je dala 2000 K.

+ Gosp. dr. Oražen je čutil potrebo opravičevati se pred slovensko javnostjo. Povedal je seve stvari samo tako, kakor jih razume on. Kdor je čital natančno vsa »Slovenčeva« poročila, vé kljub dr. Oražnovim »pojasnilom«, kako je s stvarjo. Da bo pa tudi dr. Oražen razumei, se bomo z zadevo še bavili. Kar se tiče njegovih obečanj, da bo hodil kot zastopnik liberalne stranke še okoli kot predstavnik liberalne morale, nas to kot strankarje zelo veseli in bo tudi občinstvo veselilo, kadar si dr. Oražna ogledamo od vseh strani.

+ Na Rybača se spravlja celjski »Dnevnik«, ki se je zadnji čas postavil za nadvaruha liberalnega Siona. Ni mu prav, da dr. Rybač odobruje pametno politiko »Slovenskega kluba« in obsoja cincanje slovensko-hrvaških naprednjakov. In ta celjski »Dnevnik« hoče združiti vse naprednjake pod svojo komando!

+ Novi častni konzistorijalni svetniki. Škof dr. Nagl je imenoval za častne konzistorijalne svetnike: Ivana Martelanc, župnika na Proseku; Rajmunda Jelusič, župnika v Beršecu; Josipa Velhartický, župnika v Jelšanah; dr. Antona Vattovaz, župnika pri sv. Jakobu; Huga Masten, župnika pri sv. Mariji veliki; kateheta Druna Kratziga, Ivana Mandić, konzistorijalnega tajnika; dr. Antona Mecchia, stolnega vikarja pri sv. Justu in končno Stepana Krokek, župnika v Starem Pazinu.

— Ponesrečil se je 27. dec. delavec Aleksej Lamprecht, 30 let star, iz Podgrada pri Zalogu. V kamenolomu v Kresniških Poljanah se mu je pri delu odtrgal velik kamen. Hotel se mu je izogniti, a se je izpodtaknil in padel tako nesrečno na hrbet, da se je težko telesno poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— Konec sabljaške afere v Zagrebu. V Zagrebu je pred meseci napadel v kavarni ulanski poročnik Draganič z golo sabljo nekega pravika ter mu presekal prste na roki. Zaradi tega je dr. Reberski, ki je sedaj izgnan iz Zagreba radi demonstracij za Supila, napadel omenjenega častnika, ki je sedel v družbi dveh tovarišev v kavarni. Razvila se je cela bitka. Reberski je iztrgal Draganiču, ki je zbežal, sabljo in ž njo namlatil Draganičevega tovariša Smodeka. Vsi trije častniki so prišli v preiskavo. Pred par dnevi je iz-

rekl vojaška oblast sodbo, s katero se jemlje poročniku Draganiču službo in se ga obsodi na štiri leta vojaške službe kot prostak. Njegov tovariš Smodek, ki je bil ranjen, ko ga je branil pred Reberskim, ni bil kaznovan, medtem ko je tretji častnik Sunko premeščen iz Zagreba. Tako ima vsak svoje!

— Novoletnica v Triglavski koči. V Triglavski koči S. P. D. (2515 m) na Kredarici je praznovalo novoletnico predvčerajšnjem in včeraj 12 slovenskih turistov iz Ljubljane, Radovljice in Kranjske gore. Družba je odšla na Silvestrov večer ob pol 12. uri iz Mojstrane in dospela ob bajni mesečini skozi Kot mimo Dežmanove koč ob četrt na 11. uro dopoldan v Triglavsko koč na Kredarici, ondot prenočila ter se povrnila včeraj ob 4. uri popoldan skozi Krmo v Mojstrano, Potovanje ni bilo seveda brez naporov, a nad vse zanimivo in hvaležno. V kratkem še kaj več o tem.

— Spomenik ponesrečenima zrakovcem. Poroča se iz Reke, da namerava berolinsko zrakovno društvo postaviti na Krasici spomenik onima dvema zrakovcem, ki sta vsled padca zrakovlova izgubila tamkaj življenje.

— Umrla je v Dolnicah pri St. Vidu vzorna gospodinja Apolonija Kunovar, stara 73 let. Naj mirno počiva!

— 40.000 kron čistega dobička več je imela »Südmarka« s svojo »dobrodelnostno« loterijo, ki jo je vlada dovolila brez davkov. Prva loterija je vrgla Südmarki 80.000 K čistega dobička, druga približno isto vsoto, če še ne več, to pa vse zato, ker se slovanski poslancem ni posrečilo, doseči obdačenja. To bi se moralo zgoditi že zaraditega, ker Südmarka na račun loterije vzdržuje vse številno osebje in dunajski pisarni Südmarkine župe in ima torej zato dvojni dobiček.

— 200.000 kron za hrvaško prosveto. Župnik v Mariji Bistrici na Hrvaškem dr. Juraj Jerjavič je svojim župljanom sezidal dve ljudski šoli v vrednosti 80.000 kron. Začetkom novega leta pa je podaril po svojem zastopniku dr. Ružiču hrvaški vladi, oddelku za uk in bogočastje, hišo na vogalu Gunduličeve in Rajnerjeve ulice v Zagrebu, vredno 200.000 kron, za ustanovljenje hrvaške višje tehnične šole. S tem je storjen temelj hrvaški politiki.

— Umrl je te dni v Sežani nagle smrti tamošnji lekarnar gosp. Filip Ritschel.

— Iztrebane obveznice 40/nega deželnega posojila. Dne 3. januarja 1910. l. so bile iztrebane obveznice 40/nega deželnega posojila: 2 komada po 20.000 K i. s. št. 60 in 97; 2 komada po 10.000 K i. s. št. 27 in 96; 56 komadov po 2.000 K i. s. št. 29, 105, 106, 132, 185, 191, 219, 233, 268, 319, 347, 493, 519, 536, 549, 552, 624, 658, 774, 800, 820, 858, 982, 992, 997, 1081, 1098, 1111, 1160, 1188, 1218, 1235, 1295, 1296, 1301, 1303, 1320, 1413, 1416, 1418, 1474, 1483, 1552, 1618, 1663, 1726, 1732, 1770, 1838, 1845, 1868, 1924, 1972, 2017, 2062 in 2161; 99 komadov po 200 K i. s. št. 90, 96, 108, 114, 130, 132, 214, 254, 256, 299, 333, 353, 363, 381, 389, 397, 442, 461, 469, 481, 628, 635, 679, 717, 744, 782, 823, 872, 895, 914, 920, 927, 936, 944, 1063, 1182, 1196, 1204, 1229, 1293, 1316, 1352, 1362, 1383, 1446, 1467, 1536, 1554, 1570, 1594, 1597, 1623, 1657, 1676, 1681, 1701, 1774, 1791, 1816, 1878, 1879, 1885, 1897, 1912, 1933, 1981, 1998, 2009,

2044, 2098, 2099, 2113, 2117, 2121, 2441, 2166, 2318, 2362, 2366, 2441, 2443, 2467, 2486, 2522, 2606, 2626, 2640, 2685, 2747, 2753, 2771, 2824, 2880, 2891, 2957, 2987, 2992 in 2993. Navedene obveznice bo kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala od dne 1. julija 1910 dalje v imenski vrednosti. Izplača jih pa tudi s kuponi vred tri mesece pred doteklim rokom proti plačilu 40/nega eskomptne pristojbine. Od prej iztrebanih obveznic 40/nega deželnega posojila so doslej neizplačane sledeče obveznice: po 200 K št. 460, 484, 802, 847, 1142, 1158, 1178, 1183, 1322, 1393, 1573, 1806, 1848, 1852, 1861, 1864, 2064, 2949 in 2982; po 2000 K št. 491, 561 in 1669. — Deželni odbor kranjski.

— Podraženje usnja in čevljev. Po poročilu zadnje »Frankfurter Zeitung« so vse velike tvornice čevljev v Nemčiji s prvim prosincem tega leta zvišale cene svojim izdelkom in sicer so to v svojem tozadevnem cirkularju motivirale, da z ozirom na sedanji težki položaj, v katerem se nahaja čevljarska industrija vsled visokih cen usnja, katere niso še nikdar tako visoko bile primorane cene zvišati. Tudi nekatere avstrijske tvornice so že podražile svoje izdelke. Umevno je, da bodo tudi čevljarji nekoliko zvišali svoje cene. Ker pa širša javnost do sedaj še ni imela prilike, napraviti si jasno sliko o nastali druginji usnja in usnjatih izdelkih, nam je tvrdka K. A. Kregar v Ljubljani poslala nekaj podatkov, izvzetih iz statistike o podraženju surovih kož ene največje avstro-ogrske tvornice pretečenih 14 let. Cena surovi koži je bila leta 1896 za 1 funt 31 vin., leta 1899 33 in pol vin., leta 1898 36 vin., leta 1899 37 vin., leta 1900 38½ vin., leta 1901 pa je padla cena na 36 vin., in se je leta 1902 zopet povzpela na 38 vin., leta 1903 se je zvišala na 42 vin., leta 1904 na 45 vin., leta 1905 na 48½ vin., leta 1906 pa je cena skočila na 61½ vin., v letu 1907 je padla zopet na 54 vin., leta 1908 pa na 49½ vin., ter je v letu 1909 dosegla najvišjo ceno 62 vin. Torej se je cena surovega blaga zvišala v zadnjih 14 letih ravno za 100% ali za še enkrat toliko, kakor je bila leta 1896. Gotovo je tudi, da so med tem časom postale delavske moči dražje, kakor tudi vsi pripomočki, kateri se rabijo pri strojenju. Z ozirom na predložene statistične navedbe pa je za vsakega posameznika lahko umevno, da mora vsled nastale druginje surovih kož, kakor tudi delavskih moči tovarna zvišati svoje cene, prodajalec usnja zadnjemu, čevljar pa zvišati ceno svojim izdelkom.

— Zajec odnesel 180 frankov. Nek francoski kmetič je prodal v mestu za 180 frankov sena in slame. Denar, ki ga je prejel, v zlatu, je zavezal v vogel žepnega roba in se podal proti domu. Med potom opazi v jarku spečega ali prezeblega zajca in ga hitro udari s palico po glavi, da bi ga ubil, če je bil še živ. Nato ga pobere in mu začne vezati zadnji dve nogi z žepnim robcem, v katerem je imel zavezan denar. Naenkrat pa zajec pride zopet k sebi in jo ubere čez polje — z robcem in denarjem. Kmetič ga še danes zastoni čaka — tak-le zajec pač tudi ne pozna poštenja!

— Na poti iz Amerike umrla. Žena, delavca Antona Pravsta v Čikagi se je zaradi bolehnosti vrnila v svojo domovino. Vzela je tudi svojo poldrugo leto staro hčerko Ano s seboj. Deklica pa je med potjo zbolela in umrla na vlaku.

Poklicali so me danes v salon k zajutreku in vse one slike sem vzel seboj. Ko sem se hotel neopaženo splaziti ven, me vpraša Lili: »Kaj si pa nabasal v žep?«

»O razne stvari!« sem odvrnil in ona mi je smehljaše dejala: »Sem mislila, da si vtaknil v žep knjige in obleko ter sedaj hočeš uiti in postati indijanski glavar.«

Jaz pa nisem hotel prav nič izdati, ampak rekel sem le, da se grem na dvorišče igrat.

Dobro torej; šel sem v mesto in se imenitno zabaval. Obiskal sem vse, ki so bili naslikani na fotografijah.

»Halo Jurček! Spet na nogah?« je rekel prvi, ki sem ga posetil. Ta človek ima trgovino in brke ima navite, da se vidi, kakor bi imel dva svedra privezana pod nosom. Jaz mislim, da nikdar, ko postanem velik, ne bom brk tako navijal. Prosil sem ga, da naj mi podari kako lepo kravato, pa ni hotel nič slišati, ampak me le povpraševal, kako se sestre počutijo. Mesto odgovora sem poiskal njegovo sliko ter mu jo pomolil pod nos.

Bila je tista z napisom: »Domišljav norec!« Ta napis je še razširil njegov obraz, da je izgledal kot polna luna in mu napravil dvakrat daljše brke. Postal je rdeč, kakor kuhan rak in se za-

drl nad mano: »Fante, kdo je to zapisal?«

»Zdi se mi, da duhovi,« odvrnil sem in se držal resno kot sova v duplini, potem pa hitro otresel prah s svojih čevljev ter jo odkuril, ker se mi je zdelo, da takoj izbruhne nevihta z bliskom in treskom.

Drugi gospod, h kateremu me je peljala pot, je trgovec z deželnimi izdelki. Ima ognjeno rdeče lase in po obrazu je pegast, vendar je pa sam o sebi prepričan, da ga ni lepšega moža na svetu.

»Halo Peter! Dobro jutro!« ga pozdravim in odvrne mi: »Ti, Jurček! Ali imaš rad rozine? Na, vzemi.«

Že dostikrat sem opazil, kako dobro se godi fantičem, ki imajo tri lepe sestre. — Vzel sem si pest rozin in nekaj orehov ter se vsedel na stol. Naenkrat pa, kakor bi se slučajno spomnil, sežem v žep, izvlečem njegovo sliko, jo gledam ter rečem: »Ta pa ravno tako izgleda, kakor vi.«

»Pokaži!« mi pravi.

Precej časa mu nalašč nisem hotel pokazati slike, a slednjič mu jo dam. Sestre so mu narisale pege po celem obrazu; fotografija je imela napis: »On je hotel, jaz ne!« Lase so mu pobarvale tako rdeče, da se je videlo od daleč,

kakor bi imel na glavi petelinji greben. Prebledel je kot smrt.

»Sramota, velika sramota je za te dame, da se tako norčujejo iz svojih prijateljev; s temi besedami sem ga hotel tolažiti, a zarohnel je nad mano: »Glej, da se izgubiš!«

Hitro sem zagrabil še pest rozin in nato mirno odšel. Bil je grozno raztoготen.

Gospod Hofman je advokat in ima svojo pisarno na trgu poleg sodnije. Prav dobro ga poznam, ker zahaja pogosto k nam. Zelo čuden človek je to in drži se pokoncu, kakor bi bil dolg kol požrl; vedno gleda v zrak. Govori v najbolj globokem basu in meni se včasih dozdeva, kakor bi mu prihajal glas iz čevljev.

Srce mi je tolklo kot kladivo, ko sem vstopil v njegovo pisarno, ker sem se ga bal. Vendar sem pa hotel prav do konca izvesti svojo šalo in zato sem ga moško vprašal: »Ali je danes čudna žival razstavljena?«

»Kakšna žival?« je rekel in pogledal izza očal.

»Suzi mi je rekla, da naj grem v pisarno gospoda Hofmana, ker tamkaj bom videl, čigava je ta slika,« sem mu dejal ter mu dal njegovo lastno fotografijo, ki je nosila napis: »Čudna žival!«

Strašno smešno je gledati obraze ljudi, ako nepričakovano zagledajo svojo sliko. V trenutku je vzdignil nogo in komaj sem se še pravočasno izognil brci. Slišal sem ga še groziti, da bo tožil Suzi radi razžaljenja časti, a po mojem mnenju jo mora tožiti le radi javnega nasilstva, ker mene vedno vleče za ušesa. Privoščim ji, da jo zapro; prav se ji zgodi.

Ako naj še nadalje pišem, ne pridem nazaj v posteljo in zdeha se mi že sedaj, kakor ribi na pesku. Slike sem oddal vse že predpoldne in po mojem mnenju bo iz tega nastal grozen polom. Skoraj bi počil smeha, ako se spomnim na človeka, kateremu sem vrnil: »Portret opice!«

Ko sem prišel domov h kosilu, so sestre ravno prosile mamo, da jim dovoli prirediti prihodnji teden zabavni večer in povabiti večjo družbo. Komaj verjamem, da bi prišel kateri izmed onih, ki so danes dobili slike. Meni je vseeno. Zakaj si pa sestre toliko prostosti dovolijo, kar se tiče mojih ušes; zato tudi jaz ne morem biti dober z njimi.

P. S. Stavim, da danes marsikomu še bolj šumi po ušesih, kakor malemu Jurčku.

(Dolje.)

plfzu Beljaka na Novega leta dan. Mrtvo je pripeljala žalostna mati svojo hčerko v Ljubljano, kjer je bila pokopana pri Sv. Križu dne 2. t. m.

— **Konferenca „Sodalitatis in hon. ssc. Cordis Jesu“** za dekanijo ljubljanske okolice bode dne 12. januarja 1910 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

— **Iz šolske in učiteljske službe.** Obbolelo učiteljico Ernestino Jamšek na lgu bo nadomeščala ondotna radovoljka Terezija Furlan. Bivša zač. učiteljica v Moravčah Evgenija Tekavčič je nastavljena kot začasna učiteljica v Gornji Šiški. Doznanji supletniki Ani Čop je dovoljen vstop v brezplačno šolsko prakso na Breznici.

— **Razpisana učiteljska služba.** Na dvorazrednici v Zgornjem Tuhinju (okraj Kamnik) je razpisano učno mesto v stalno nameščenje do 20. prosinca 1910.

— **Obrtno nadaljevalna šola v Idriji.** Deželni predsednik kranjski je namesto umrlega c. kr. rud. svetnika Karola Svoboda imenoval kot zastopnika naučne uprave v šolskem odboru obrtno nadaljevalne šole v Idriji rudniškega zdravnika v Idriji dr. Milana Papeža.

— **Deželni odbor vojvodine Kranjske** je blagovolil nakloniti „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce 200 kron, za kar se društveni odbor najpristrčneje zahvaljuje.

— **Občinske volitve v Pulju.** Iz Pulja nam poročajo: Dne 5. t. m. se prično tu občinske volitve. Kolikor se danes zamore reči, se bo bil najhujši boj v splošni skupini. V tej skupini so postavili kar tri stranke svoje kandidate in sicer: tukajšna narodna delavska organizacija, socialni demokrati in laška liberalna stranka. Katera stranka da bo prodrla je danes težko reči, ker je v vseh treh taborih razvita prav živahna agitacija in ker se vrše letos volitve po novem volilnem redu. O izidu bomo poročali.

Stajerske novice.

š Celje. Na praznik sv. Treh Kraljev se bo v Marijini cerkvi ob 9 uri pri glavni službi božji proizvajala Gruberjeva orkestralna maša: mešan zbor, orglje in orkester mestne godbe.

š De. lici 45.000 kron ima „Narodni Dnevnik“ v Celju. List še vseeno izhaja, ker je prevzela deficit „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“, ki so si jo letos liberalci popolnoma osvojili. Bojda je „Zveza“ odpisala v celnem celih 80.000 K dolga. Lepo gospodarstvo, kaj ne, g. ravnatelj Jošt!

š Slov. kmetijska šola v Št. Jurju ob j. ž. je bila dne 4. jan. t. l. s cerkveno blagoslovitvijo slovesno otvorjena.

š Zalec. Dne 2. januarja se je prišel zagovarjati dr. Kukovec radi svojega nastopa proti kmečkim koristim v deželnem zboru. Če se davek na pivo ne zviša, bo to škodovalo kmetu, hišnemu posestniku, trgovcu in obrtniku. Koristilo bi to le pivovarjem. Ker je v Zalcu liberalna pivovarna, zato je dr. Kukovec proti davku za pivo. On ima namreč z drugimi liberalnimi advokati, več drugotnih (prioritetnih) delnic. Kot pivovar je torej proti davku na pivo. Kaj je njemu mar, če ima kmet pri tem škodo! Liberalni advokati še bodo kmalu pivovarno sami prodali kakemu Nemcu, kakor je storil to dr. Oražen. Na shodih pa bodo peli liberalno himno: „Šumi manjšeta okrvavljena...“

š Dvoje hudodelstev na Vrhniki. Zadnje dni se je izvršilo na Vrhniki dvoje hudodelstev tatvin. 13 letni šolski učenec Kobal je pokradel mnogo zlatnine in srebrnine pri g. lesnem trgovcu Kunstelj. Mladi navihanez pripozna tatvino, a se ne uda, kam jo je oddal. — Drugi slučaj tatvine se je izvršil v mlekarini. Po noči je udril neznan zločinec v mlekarino ter odnesel 579 kron. Tatu še niso izsledili.

š Nesreča. V petek, na Silvestrov dan je bil v Zagorju ob Savi živinski semenj. Celjski mesar Iv. Grenka je kupil sedem lepih volov, katere naj bi potem njegov gonjač pripeljal v Celje. Okolu devete ure zvečer jih pripelje v Hrastnik. Kakih deset minut od postaje proti Zid. mostu mu pa uidejo vsi na železniško progo. V tem trenutku pridri tovorni brzovlak, kateri enega vola usmrti, enega težko rani, da so ga morali ubiti, dva druga pa lahko. Sreča v nesreči je bila, da se takrat nista srečala dva vlaka, kar se na tistem mestu zelo pogosto zgodi. Vlak je moral radi te nezgode stati na progi dvajset minut. Ko ni imel gospodar nobenega vola več — napotil se je nazaj na postajo v čakalnico — spat. Pri tej priliki bodi še omenjeno, da bi se pač ne smelo živati tako trpinčiti kakor se je to zgodilo tukaj. Ob pol deseti uri zvečer se je zgodila ta nesreča. Celo noč in naslednji dan je ležal potem jeden vol z zlomljenim nogom in z zlomljenim križem očno mukajoč v jarku ob progi. Proti večeru ga prično nalagati, da živega spravijo v mesnico v — Celje. Da pri nalaganju niso kazali preveč usmiljenja z nesrečno živaljo, pač ni treba posebej omeniti, zakaj, vlekli so ga za zlomljeno nogo tako brezobzirno kakor za zdravo. Slednjič ga je vendar me-

sarjeva sekira, — vsled odločnega protesta nekaterih gospodov — rešila še nadaljnih muk. Oba vola sta bila kupljena za 90 K.

š **Poroka na smrtni postelji.** V Ptuj se je 27. decembra hči uradnega sluga pri glavarstvu Andreja Bratuscheka, stara 20 let, na smrtni postelji poročila s Hans v. Mühlenom, zastopnikom firme Singer. Dne 29. decembra je pa že umrla.

š **Umrli** je v Gradcu bivši uradni vodja pri celjskem magistratu Tomaž Fürstbauer, star 52 let.

Ljubljanske novice.

lj **Redna javna predavanja v Slovenski krščanskosocialni zvezi** se sedaj po praznikih zopet prično. Vršila se bodo vsak torek točno ob pol 8. uri zvečer. **Danes predava dr. Jan. Ev. Krek!** Vsi k predavanju!

lj **Prosimo za Božično'co korošk'm slovenskim otročičem!** Božičnica se vrši v soboto v Št. Jakobu v Rožu. Dobili smo za Božičnico že precej darov, a dovolj še ne. Prosimo lepo naj vsi, ki so položnice dobili kaj med svojimi znanci naberite in nemudoma odpošljite! Nadalje so darovali: Gospa Uršula Souvan, Ljubljana Šelenburgova ulica K 15.—. Jan. Petrič, kaplan, Ljubljana K 2.—. Josip, Franc in Pavla Willenpart, Ljubljana, Francovo nabrežje K 3.—. Rozina Habe, Goče K 1.—. Fran Habe, Goče K 1.—. Ivana Spetič, Goče, K — 20. Fran Vovko, kaplan, Vrhnika, K 3.—. Franja Celarc, Vrhnika, K 1.—. Franc Dobnerlet st., Ljubljana, K 12-40. Renta 1910 K — 40. Gospa Stark namestu novoletnih voščil K 1.—. Darovali so poleg tega še blaga: gospa M. Aleševčeva pet srajc, gospa Helena Schifferer tri pare nogavic in eno lepo molitveno knjižico, gđna Podlesnikova dva para čevljev in en klobuk. Presrečna hvala! Vse one, posebno gg. trgovce, ki bi darovali kaj blaga za to Božičnico, prosimo, naj pošljejo jutri v sredo od 3. ure popoldne do 6 ure zvečer v naše uredništvo. Tudi one, ki bi darovali kaj slaščic za Božičnico korošk'm slovenskim otročičem prosimo, naj vse pošljejo v zgoraj omenjenih urah jutri v sredo v naše uredništvo. Vsem, ki se bodo spomnili koroških slovenskih otročičev že naprej: najlepša hvala!

lj **Za slovensko trgovsko šolo** v Ljubljani je dalo trg. ministrstvo za stroške v letu 1909 6000 K podpore in poleg tega še 1000 K za opravo.

lj **Društveno stanje v Ljubljani leta 1909.** Lansko leto je bilo v Ljubljani 257 poslujočih društev in sicer 208 slovenskih in 49 nemških. Prostovoljno se je razšlo 14 društev in sicer 10 slovenskih in 4 nemških. Z že odobrenimi pravili je ostalo 9 društev neustanovljenih in sicer 6 slovenskih in 3 nemška. Oblast pa je razpustila eno društvo.

lj **Tujski promet v Ljubljani.** Zadnji mesec je prišlo v Ljubljano 3630 tujcev — 1501 manj kakor meseca novembra in 115 več nego predlanskega meseca decembra. Nastanilo pa se je v hotelu Union 750, Slon 591, Lloyd 338. Cesar avstrijski 262, Južni kolod. or 152, Ilirija 130, Strukelj 121, Tivoli 100, Bavarski dvor 85, Malič 80 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1021 tujcev.

lj **Imenovanje.** Živinozdravnik gospod Tepina iz Mokronoga je imenovan za vodjo podkovske šole in za živino-rejskega nadzornika.

lj **Karambol** Na Novega leta dan trčila sta na vogalu Stritarjeve ulice in Mestnega trga pred Globelnikovo prodajalno dve motorni vozili in sicer motorist Fortič ter šofer avtomobila št. K 343 delovodja Žabkarjeve tvornice Vacek. Motorist Fortič je vsled sunka avtomobila padel z motorjem ter se pri tem poškodoval. Krivda zadene šoferja Vaceka, ker je vozil nepravilno po desni mesto po levi strani. G. Fortič ima škode na motorju in na obleki poleg telesnih poškodb še 150 kron. Na lice mesta došla policijska straža je konstatovala ves dogodek ter krivdo šoferja. Novo leto se je torej začelo za avtomobiliste v znamenju karambola.

lj **Umrlo** je v Ljubljani leta 1909. — 1284 oseb — torej 77 več nego prejšnje leto in 1 manj kakor leta 1907. Pičila polovica teh smrtnih slučajev pripada raznim ubožnicam, hiralnicam, zdraviliščem in bolnicam, kamor prihaja s kmetov vedno več bolnikov zdravja iskat. — Zdravstvene razmere v mestu samem so bile preteklo leto nenavadno ugodne.

lj **Izgubljeno in najdeno.** — Šolska učenka Ana Lampetova je izgubila bankovec za 10 K. Antonija Majcnova je našla črno boo. Mizarski pomočnik Anton Delak je našel moško pelerino. Gospodična Jožeta Sinkovčeva je izgubila črno boo. Gospodična Frančiška Jeranova je izgubila zlat uhan v obliki obroča.

lj **Izgubil** je neki deček v nedeljo dopoldne na strani poti, ki vodi iz Dunajske ceste proti pokopališču k Sv. Križu, kožuhovalnik plemenite kune, podložen z rjavo svilo, približno 50 centimetrov dolg, 8 centimetrov širok. Najditelj blagovoli jo oddati na magistratu.

lj **Trobenčice** — znanilke pomladi, je prinesel na novega leta dan našem uredništvu iz Borovnice pri Ljubljani g. Zvonimir Mislč. To so pač zelo zgodnji pojavi pomladi.

lj **Slovensko deželno gledališče.** — Danes v torek Jarnova „Logarjeva Krista“. — V četrtek, na praznik sta dve predstavi: popoldne ob 3. ljudska predstava pri nižjih cenah „Rokovnjači“, zvečer operetna predstava. — V soboto se uprizori prvič angleška komedija „Sebastijan, veliki knez georgijski“, spisal W. Somerset-Mangham.

lj **Zanimivo veliko gobo** je utrgal v bližini Grosuplja tukajšnji trgovec g. Jernej Bahovec. Na gobi je stvorjena ženska glava z modernim klobukom in list, kakor bi padel ravnokar z drevesa. To zanimivo gobo je razstavil gosp. Bahovec v oknu svoje trgovine na Sv. Petra cesti, potem pa jo pokloni muzeju.

»**VELEIZDAJNIKI**« **IZPUŠČENI NA SVOBODO.**

Vse v zagrebškem veleizdajniškem procesu obsojene Srbe, razven bratov Pribičević, so na prošnjo zagovornika dr. Hinkoviča 31. decembra 1909. izpustili na svobodo do končne odločitve pred višjim sodiščem. Oproščeni in na svobodo izpuščeni so bili isti dan tudi oni sedmeri visokošolci, ki so imeli spopad s policijskim pristavom Kopso.

Telefonska in brzojavna poročila.
ŠKOF NAGEL NASLEDNIK KARDINALA GRUSCHE.

Dunaj, 4. januarja. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje imenovanje tržaškega škofa dr. Nagla za koadjutorja kardinala Grusche s pravico nasledstva.

LUKACS — MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Dunaj, 4. januarja. Kar se je smatralo včeraj za skoro izključeno, se je izvršilo. Cesar je poveril Lukacsu, naj sestavi novo ogrsko ministrstvo in naj mu v kratkem poroča, kako namerava sestaviti kabinet. Lukacs bo to v kratkem storil. Sestavil bo brezbarvni izvenparlamentarni kabinet, v katerem bodo pristaši staroliberalne stranke in visoka aristokracija. Za kabinet, v katerem bodo med drugim Persevichi, Hieronymi, Serenyi, bo zahteval od parlamenta dvamesečno idemnitet, ki jo bo skoro gotovo tudi dobil, ker je zato del Justhovcev in se je za to včeraj izrazil tudi predsednik ljudske stranke. Šele, ako novi kabinet s to svojo zahtevo v parlamentu propade, bo zbornica razpuščena ter bodo razpisane nove volitve.

ČEŠKI RADIKALCI.

Praga, 3. decembra. Na nekem shodu češke radikalne stranke je poslanec Baxa govoril o položaju in izjavil, da mora »Slovanska Unija« na to delati, da sedanji sistem popolnoma izgine. Nemcem se mora v državi izvit iz rok eksekutivna oblast. Treba je nadalje reformirati češko krajansko ministrstvo, da bo enakoveljavno nemškemu.

KOROŠKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 4. januarja. Koroški deželni zbor je sklican na 17. januarja.

VELIKA SLEPARIJA ODKRITA.

Praga, 4. januarja. Tu so aretirali disponenta »Češke banke« Jos. Kortineka. Na Dunaju sta bila nato na zahtevo praške policije aretirana bankir na Kärntneringu, 38 let stari Theodor Khon in 26 let stari Friderik Roth. Z njima je na škodo »Češke banke« ponaredil Kortinek menic za 400.000 do 600.000 kron ter denar izgubil na borzi.

VELIK IZGRED V SARAJEVU.

Sarajevo, 4. januarja. Na doslej nepoznan način se je včeraj tu pričel na ulici velik izgred. Pretepači so se ob-

delavali z noži. Štiri osebe so mrtve, sedem je težko ranjenih.

REVOLUCIJSKO GIBANJE V BARCELONI.

Madrid, 4. januarja. Tu se resno boje ljudje, da bo prišlo do novih revolucijskih izbruhov v Barceloni. Revolucijski elementi vseh strank se trudijo v Barceloni, da bi vnovič nahujskali prebivalstvo. Upoštevati se seveda mora, da se je število vojaštva in policije od zadnjih krvavih dogodkov znatno pomnožilo. General Weyler je imel predvčerajšnjem daljši razgovor z generalnim poveljnikom v Barceloni, na kar je odpotoval zopet v Madrid.

CELO UREDNIŠTVO IN STAVCI ARETIRANI.

Varšava, 4. januarja. Tu so bili ponoči aretirani vsi uredniki lista »Varšavsko Jutro« ter vsi stavci lista ter odpeljani v zapor.

Razne stvari.

Sneg v Alžiru. V nedeljo je zapadal v Constantini in Selifu v južnem Alžiru sneg v veliko začudenje domačinov. Zapadel je celo tako visoko, da je bil na mnogih krajih prekinjen železniški promet.

Kako je umrl prestolonaslednik Rudolf. Z Dunaja poročajo: List »Forum« in za njim drugi dunajski listi priobčujejo spomine v Ameriki umrlega brata baronesa Večera Lois Vecsera. Po teh podatkih se je hotel prestolonaslednik na vsak način ločiti od prestolonaslednice Štefanije. 28. januarja 1889. pa je v gradu Mayerling povedal svoji lovski družbi, v kateri je bila tudi baronesa Vecsera, da mu je ločitev od Štefanije onemogočena.

Baronesa Vecsera je rekla: »Tedad mi preostane samo smrt.« Družba je kmalu nato šla počivat in naročila slugam, naj družbo pokličejo ob 6. uri zjutraj. Ob 6. uri zjutraj je prestolonaslednik Rudolf dejal svojemu slugi, naj ga pusti v postelji do 7. ure zjutraj. Ko je sluga klical ob 7. uri zjutraj, ni dobil odgovora. Končno so vlomili vrata prestolonaslednikove sobe. Našli so prestolonaslednika v postelji. Desna roka je visela iz postelje, na preprogi je ležal revolver, iz desnega čela prestolonaslednikovega je curljala kri, na ustih je imel krvave pene. Baroneso Marijo Vecsero začetkoma niso opazili. Bila je pokrita z belim prtom od glave do nog. Poleg nje je stal izpraznjen kozarec, iz katerega je izpila strup. Pod svečnikom so ležala štiri zaprta pisma in eno odprto pismo.

Filozof — požigalec. Iz Heba poročajo: Tukajšnji dijak Payer, ki študira v Pragi filozofijo, se je včeraj prijavil orožništvu, češ, da je zažgal v bližnji vasi skedenj, vreden 400 kron. Dejal je, da je storil svoj čin iz filozofskih vzrokov, moralnična krivda pa leži na nekemu drugemu. Pridržali so ga v zaporu, da se preišče najprej njegovo duševno stanje.

Samourer sodnika. Sodnik Maks Schönfelder, ki je pobegnil zaradi svojih dolgov v višini 100.000 mark iz Draždan, se je pri Bodenbachu ustrelil.

Velik potres na Antilih. Brzojavke, nekoliko nejasne, došle iz Antilov, poročajo, da je bil na otoku Sv. Vincenca in na Martiniku silen potres. Monte Pelée, ki je tako grozno bruhal meseca maja 1902, je baje zopet pričel svoje delovanje. Potresni sunki so se čez Antile raztezali do poluotoka Jukatan, kjer je mesto Merida zelo trpelo. Sodi se, da je bila smer potresa od severa proti jugu; potres je bil na izvestnih točkah grozen, kar dokazujejo diagrami, za beleženi ob meksikanski obali. V New York ni doslej došla še nikaka brzojavka po kabelu iz Jamaike, kar povišuje splošen strah.

30

Franc Mejač, posestnik in gostilničar v Kamniku naznanja v svojem in v imenu hčeri Franje omožene Weibl, Marije omožene Grašek, Ivanke omožene Kraševic, Cilke in drugih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadel iskreno ljub. hčer, sestro in svakinjo, gospodično

Antonijo Mejač

dne 1. januarja 1910 po kratki bolezni, previeno s sv. zakramenti za umirajoče v 41. letu starosti poklicati k Sebi v boljše življenje.

Truplo predrage rajnice se je iz hiše žalosti dne 2. t. m. ob 1/4 uri preneslo na pokopališče na Zalah ter položilo k večnem počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni in franciskanski cerkvi v Kamniku. Prebлага rajnica bodi priporočena v molitev in prijazen spomin.

Zahvala.

Ob prerani smrti naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre in svakinje, gospodične

Antonije Mejač

izrekamo za izraze prijateljskega sočutja najsrčnejšo zahvalo. Posebno se moramo zahvaliti prečastiti duhovščini, častitim oo. franciskanom, častitim usmiljenim sestram, slavnemu pevskemu zboru društva »Kamnik« za ganljivo petje, velenjenim gospodičnam in gospodom za spremstvo, ter sploh vsemu kamniškemu meščanstvu, ki je s svojo tako obilno udeležbo pri pogrebu izkazalo zadnjo čast dragi rajnici.

Bog plačaj vsem skupaj!

Kamnik, dne 2. januarja 1910.

Zalujoči ostali

Po svetu.

Justični umor v Lincu. Odkar se je poskušalo zastrupiti štabne oficirje na Dunaju s cijankalijem in odkar so zaprli dozdevnega storilca Hofrichterja, se vsi krogi zanimajo ne samo za to afero, ampak tudi za zastarelo poslovanje v kazenskih zadevah pred vojaškim sodiščem. Tako se je osvežil spomin na justični umor, katerega ima na vesti edino-le kazenski pravilnik vojaški. Leta 1887. je bila v Lincu umorjena stara trafikantinja Hochstötter, ki je imela tobakarno blizu pijonirske vojašnice. Kmalu nato je bil zaprt vojak Schäffer, ker je ob 9. uri zvečer priletel v vojašnico (ni imel dovoljenja čez uro), ker je imel krvave čevlje, (kri mu je tekla iz nosa) in ker je imel pri sebi denar, o katerem ni vedel, kako je prišel v njegov žep. To je zadostovalo, obsodili so ga vkljub temu, da je vojak vedno trdil svojo nedolžnost, na 20 let ječe, kjer ga je pa že prvo leto ustrelil vojak na straži, ker ni hotel iti od okna. Čez leta je pa priznal tovarniški delavec na smrtni postelji, da je on kot narednik pri pijonirjih umoril trafikantinja, da je spretno zasukal ves ta sum na Schäfferja, kateri je po nedolžnem bil obsojen in ustreljen. Tako se postopa po kazenskih paragrafi pri vojaki in škandal je za državo in za 20. stoletje, da so take razmere sploh mogoče. Živimo pač v Avstriji.

Židovski agenti po uradih. Po javnih uradih je vgnezdjena razvada, da imajo dostop do uradništva med uradnimi urami razni agenti, ki vsiljujejo svojo židovsko robo: obleko, podobe, nože, britve itd. S svojim spretno preračunanim vedenjem, svojimi »vici« itd. se znajo prikupiti uradništvu, ki mu potem brez težave obesijo svoj »šunde« za drag denar — na obroke seveda. Med veselimi smehom, ki ga vzbujajo zviti agenti, nihče natančneje ne pogleda, kaj pravzaprav naroča s svojim podpisom, in še-le ko pride roba, vidi, kako grdo se je dal potegniti od prekanega agenta. Bogato žetev v uradih zagotavlja agentom tudi priprosto dejstvo, da zgled vleče; da je le enega pridobil zase, potem dobe veselje in korajžo za naročbo tudi tovariši, ki bi, če bi jih posamezno nagovoril, niti ne zgubljali besed z njim. Tako pride, da marsikdo naroči stvari, ki jih prav nič ne potrebuje in bi krvavo rabil dotični novc za druge neobhodne stvari. Na ta način je predvsem občutno oškodovano uradništvo samo, potem pa tudi urad, ki gotovo trpi vsled zamude, ki jo ima uradništvo z agentom. Tretji oškodovanec pa je pri tem naše domače trgovstvo, ki mu sleparske židovske trgovke na ta način odjedajo odjemalce. Mislimo, da bi bilo torej v vsakem oziru prav, ako bi se agentom brez razlike kategorično pokazala vrata iz uradnih prostorov.

Nagovarjajte somišljenike, naj se jih ondi, kjer eden ne zmore naročnine, naroči na „SLOVENCA“ oec skupaj. — Skrbite, da se številno „Slovenčevih“ naročnikov povsod pomnoži. To je naša časna dolžnost!

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s pošt-nim povzetjem. 3190 a

ANGLEŠKO SKLADIŠČE OBLEK prodaja zaradi inventure konfekcijo za gospode in dame pod tovarniško ce o **O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5**

Izšel je priljubljeni Leguartov

Koledar za kmetovalca

s posebno izbrano in izvrstno vsebino v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva.

Nobeden kmetovalec naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, kateri mu bo povsod dober svetovalec.

Knjiga je v žepni obliki, vezana v močno usnjeno imitacijo in velja brez poštne K 1.60, s pošt-nino K 1.80. 3608

Pri 10 iztisov se da jednega za nameček.

Naroča se pri

Iv. Bonaču, Ljubljana.

Znesek se naj pošlje naprej.

ČEŠKI SALONSKI BRIKETI

se najbolje priporočajo vsakemu ki išče štedilno in zanesljivo dobro kurilo. Dobivajo se le pri **J. Paulinu**, Nova ul 3 v Ljubljani. 3725 1

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njeg-ov organizem potrebuje železa, v nasprotju z dru-gimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsa-kem namiznem vinu, in to-rej nimajo nikake medic-i-niske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Posteljno vlago

odstrani **zajamčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata n-oznati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 284 13

Svarimo vsakogar,

ki kašlja, če je hripav, zaslezen, nima pravega teka, če zapazi, da **pojemlje teža telesa**, če se ponoči potli, se čuti slaboten in izpehan, ali če zapazi nevarne znake na družini, naj takoj naroči **Ŗrkenyjev lipov med** (sirup), da prepreči nadaljno razširj nje bolezni. 27

Ŗrkenyjev lipov med (sirup) prekaša vsa podobna sredstva, pomiri kašel in blju-vanje krvi, izvrstno topi sliz, zboljša tek in odpravi nadležni slabeči nočni pot. V angleški razstavi odlikovan z zlato kolajno. Vzorčna steklenica stane 3 K. 1 večja steklenica 5 K, in 3 velike steklenice, **poštne prosto 15 K.** Naroča se proti povzetju ali če se pošlje denar naprej pri edinem izdelovaltelju

Ŗrkenyjeva lekarna pri „APOSTOLU“ Budapešta, Josefsring 64. — Depot 29.

Ako kašljate

ali težko soplete (astma) poskusite **slavonski želišni sok**

iz orlove lekarne v Pakracu. Z izbornim učinkom istega boste gotovo za-dovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. **Ako bolehate na**

želodčnih boleznih ali na boleznih na črevih, po-tem zahtevajte v lekar-nah znamenito znane **pakraške že-lodčne kapljice** in iznebili se boste kmalu bolezni.

Cena: 1 steklenica slavons. želišnega soka K 1.20. 1 „ pakraških želodčnih kapljic K 1.60.

Kdor si teh ne more nabaviti v svojem sta-novališču, naj isto naroči iz centrale 3289

Lekarna „pri zlatem orlu“ v Pakracu (Hrvaško.)

Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Kolodvorska restavracija

(Josip Schrey.)

Jutri, v sredo dne 5. t. m.

velik koncert

sl. Slovenske filharmonije.

Začetek ob 8. uri. - Vstopnina 40 v.

K najobilnejši udeležbi vabi velespoštovanjem

Josip Schrey, restavrater.

REVMATIČNE

protinske bolezni

Trganje v rokah in nogah, stranski bodlaji, križne in hrbtne bolezni, bolezni v členkih in zgibih zdravijo se z uspehom in enostavno z **Ŗrkenyjevim Gaultheria-mazilom**. Naroča se po povzetju 1 pušica 1 K 60 vinarjev, 3 pušice franko za 5 K samo v 3291

„lekarni pri Apostolu“ v Budapešti, Josefsring 64, Depot 30.

Zaloga moke Vinko Peter Majdič Kranj Jarše

v Ljubljani: **Emonska cesta 2**, v Siški: **Jernejeva ulica 231**. Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, **Dunajska cesta 32**.

Telefon št. 165.

KAREL MEGLIC

Telefon št. 165.

3340

lasnik **turške Laurenčič & Domicelj, žitna trgovina.**

3-1

Advokat

dr. Franc Frlan

si usoja javiti, da je z novim letom 1910

otvoril svojo pisarno

v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 4

v hiši „Štefanove gostilne“

I. nadstropje.

24 31

20

Zahvala.

1-1

Za mnogobrojne izraze sočutja povodom smrti našega srčnojubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

TOMAŽA TOMCA

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem presrečno zahvalo, kakor tudi za obilno udeležbo pri pogrebu in za mnogobrojne obiske v bolezni.

Zahvaljujemo se veleč. gg. dekanu Janezu Bizjanu, Francu Šparovcu za tolažila in obiske v bolezni. Nadalje se zahvaljujemo sl. kat. slov. izobraže-valnemu društvu, ki je sprejelo pokojnega z društveno zastavo in mu z ganljivimi žalostinkami izkazalo zadnjo čast. Hvala lepa sl. požarni brambi za njeno spremstvo.

Naša iskrena zahvala čast. darovalcem prekrasnih vencev. Vsem skupaj Bog povrni!

Moravče, dne 3. januarja 1910.

Zalujoči ostali.

Podružnice

Spljet, Celovec, Serajevo, Trst

- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarova ulica 2

priporoča promesa: na kreditne srečke a K 24—, žreb. 3/1, gl. dob. K 300.000; srečke za uravnavo Donave a K 12—, žreb. 3/1, gl. dob. K 140.000; ljubljanske srečke a K 8—, žreb. 3/1, gl. dob. K 50.000; 3° zem. kred. srečke a K 8 1/2, žreb. 5/1, gl. dob. K 100.000.

Vse 4 promese skupno le 47 kron.

sprejema vloge na knjižice in na te-koči račun, ter jih obrestuje po čistih

4 1/2 %

Podružnice

Spljet, Celovec, Serajevo, Trst

- Rezervni zaklad -
- K 350.000. -